

1. Статистикалық байқаудың мақсаты	1. Цель статистического наблюдения
Осы нысан бойынша байқаудың мақсаты шағын кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің негізгі көрсеткіштерін анықтау болып табылады.	Целью наблюдения по данной форме является определение основных показателей финансово-хозяйственной деятельности малого предприятия.
2. Респонденттер тобы	2. Круг респондентов
Көрсетілген нысанды қызметкерлерінің тізімдік саны 50 адамнан аспайтын кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғалар, шетелдік заңды тұлғалардың филиалдары, сондай-ақ бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспары мен ұлттық және халықаралық стандарттары бойынша бухгалтерлік есеп шоттарын құрайтын және кәсіпкерлік қызметтен қосымша табыс көздеріне ие қазыналық кәсіпорындар (ұйымдар) мемлекеттік статистика органдарына тоқсан сайын табыс етеді. Білім беру, денсаулық сақтау ұйымдары, банктер, сақтандыру компаниялары, зейнеткерлер қорлары, қоғамдық бірлестіктер, қоғамдық қорлар және холдингтер есеп бермейді.	Указанную форму заполняют и представляют в органы государственной статистики юридические лица, филиалы иностранных юридических лиц, осуществляющие предпринимательскую деятельность, а также казенные предприятия (организации), имеющие дополнительные источники дохода от предпринимательской деятельности и составляющие бухгалтерскую отчетность с применением Типового плана счетов бухгалтерского учета, национальных и международных стандартов со списочной численностью работников не более 50 человек. Не представляют отчетность организации образования, здравоохранения, банки, страховые компании, пенсионные фонды, общественные объединения, общественные фонды и холдинги.
3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар	3. Термины и определения, используемые в форме
Қызметкерлердің тізімдік саны – азаматтық-құқықтық сипаттағы шарт бойынша жұмыстарды орындайтын адамдардан басқа жеке еңбек шарты бойынша, оның жасалу мерзіміне қарамастан жұмысқа қабылданған адамдар саны.	Списочная численность работников - численность лиц, принятых по индивидуальному трудовому договору, независимо от срока его заключения, кроме лиц, выполняющих работы по договорам гражданско-правового характера.
Қызметкерлердің нақты саны – жұмысқа формальды түрде бекітілген жекелеген санаттағы қызметкерлерді (жүктілік және босану, бала күтіміне байланысты демалыстағы, әкімшіліктің бастамасы бойынша жалақы сақтауынсыз демалыстағы адамдар және басқалары) қоспағанда, тізім құрамындағы қызметкерлер саны.	Фактическая численность работников – численность работников списочного состава за вычетом отдельных категорий работников, имеющих формальное прикрепление к работе (лица, находящиеся в отпусках по беременности и родам, по уходу за ребенком, в отпусках без сохранения заработной платы по инициативе администрации и другие).
Жұмысты азаматтық-құқықтық шарт бойынша орындайтын адамдарға (яғни ұйымның тізімдік құрамында болмайтындар) ұйымның ішкі тәртібіне бағынбай жүзеге асырылатын, белгілі бір жұмысты (біржолғы, арнаулы шаруашылық, жұмыстың нақты бір көлемін орындау үшін) орындау мерзіміне ғана шарт немесе келісім-шарт бойынша қабылданған адамдар жатады.	Лица, выполняющие работы по гражданско-правовым договорам (то есть не состоящие в списочном составе организации) - лица, принятые по договору или контракту только на время выполнения определенных работ (разовых, специальных хозяйственных, для выполнения конкретного объема работ), осуществляемых без подчинения внутреннему распорядку организации.
Қызметті қоса атқарушылық – қызметкердің негізгі жұмысынан бос уақытында еңбек шарты жағдайында басқа тұрақты төленетін жұмысты орындауы.	Совместительство - выполнение работником другой регулярной оплачиваемой работы на условиях трудового договора в свободное от основной работы время.
Қызметкерлердің тізімдік саны – азаматтық-құқықтық сипаттағы шарт бойынша жұмыстарды орындайтын адамдардан басқа жеке еңбек шарты бойынша, оның жасалу мерзіміне қарамастан жұмысқа қабылданған адамдар саны.	Основной вид деятельности предприятия - вид деятельности, добавленная стоимость которого превышает добавленную стоимость любого другого вида деятельности, осуществляемого субъектом.
Қызметкерлердің нақты саны – жұмысқа формальды түрде бекітілген жекелеген санаттағы қызметкерлерді (жүктілік және босану, бала күтіміне байланысты демалыстағы, әкімшіліктің бастамасы бойынша жалақы сақтауынсыз демалыстағы адамдар және басқалары) қоспағанда, тізім құрамындағы қызметкерлер саны.	Вторичная деятельность – вид деятельности, помимо основного, который осуществляется с целью производства продуктов для третьих лиц.
Жұмысты азаматтық-құқықтық шарт бойынша орындайтын адамдарға (яғни ұйымның тізімдік құрамында болмайтындар) ұйымның ішкі тәртібіне бағынбай жүзеге асырылатын, белгілі бір жұмысты (біржолғы, арнаулы шаруашылық, жұмыстың нақты бір көлемін орындау үшін) орындау мерзіміне ғана шарт немесе келісім-шарт бойынша қабылданған адамдар жатады.	Объем произведенной продукции и оказанных услуг - стоимость всей выпущенной продукции и оказанных услуг в ценах производителя.
Қоса атқарушылық – қызметкердің негізгі жұмысынан бос уақытында еңбек шарты жағдайында басқа тұрақты төленетін жұмысты орындауы.	Цена производителя – цена единицы реализуемой продукции в момент ее выхода из «ворот предприятия» без учета НДС и акцизов, торговой и сбытовой наценки, транспортных и других расходов, связанных с движением продукции от производителя к покупателю.
Кәсіпорын қызметінің негізгі түрі – қосылған құны субъект жүзеге асыратын қызметтің басқа әрбір түріне қосылған құннан асатын қызмет түрі болып табылады.	Продукция и оказанные услуги, использованные внутри предприятия - внутренний оборот, т.е. стоимость продукции (работ, услуг) одного структурного подразделения субъекта, предоставленная другому подразделению этого же субъекта для использования.

3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар

Қосалқы қызмет – бұл үшінші жаққа арнап азық-түлік өндіретін немесе қызметтер көрсететін негізгі қызметтен өзге жеке қызмет.

Өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтердің көлемі барлық шығарылған өнімнің (тауардың және қызмет көрсетудің) негізгі және қосалқы қызмет түрлері негізгі бағамен көрсетілетін құны.

Өнім өндірушінің бағасы - кәсіпорын «қақпасынан» шыққан сәттен бастап өнімнің өндірушіден тұтынушыға дейінгі аралықтағы қозғалысына байланысты, ҚҚС-сыз және акциздерсіз, сауда және өткізу үстемелерінсіз, тасымал және басқа да шығыстарды есепке алмаған өткізілуге жататын өнімнің бірлік өлшемдегі бағасы.

Кәсіпорын ішінде пайдаланылған өнім мен көрсетілген қызметтер – субектінің бір құрылымдық бөлімшесінің осы субъектінің екінші құрылымдық бөлімшесінің пайдалануына берілген өнімнің (жұмыстың, қызмет түрлерінің) құны, яғни, ішкі айналым.

Аяқталмаған өндіріс (құрылыс, жартылай дайын өнімдер, құралдар, өзі жасап шығарған көмекші құрылғылар) – технологиялық процестердің алдын-ала қарастырылған барлық өңдеу сатыларынан өтпеген және өндірістік өңдеу үстіндегі (өңдеу жұмыстарының барлық сатыларында өңделу үстіндегі бөлшектер мен жартылай дайын өнімдер; жасалып болса да әлі жинақталып болмаған бөлшек тетіктер мен жартылай дайын фабрикаттар). Тапсырысшымен контрактсыз істелінгенде, төлем түспегенде аяқталмаған құрылыс және бітпеген күрделі жөндеу аяқталмаған өндіріске жатады.

Өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кіріс - алынған және алуға жататын табыс сомасынан қосылған құн салығын, акциздерді алып тастағандағы, сондай-ақ, қайтарылып берілген, тұтынушыларға ұсынылған сауда жеңілдіктері мен баға жеңілдіктерін алып тастағандағы түскен табыс.

Шығыстар – активтердің ығысып кетуі немесе азаюы немесе міндеттемелердің туындауы нысанында есепті кезеңнің ішінде экономикалық пайданы азайту, олар капиталда қатысатын тұлғаларға бөлуге байланысты азайтудан ерекшеленетін капиталдың азаюына өкел соқтырады.

Өндірістік шығыстар – негізгі және қосалқы қызмет түрлеріндегі өндірілген өнімнің өзіндік құнын құрастыратын шығындар және көрсетілген қызметтер.

Өндірістік емес шығыстар - өнімдер өткізу мен қызмет көрсету бойынша шығыстардан, әкімшілік шығыстардан, қаржыландыруға жұмсалған және басқа шығыстар.

Материалдық шығындар - көрсетілетін материалдық ресурстардың құны оларды сатып алу (ҚҚС есебінсіз) бағасына сүйеніп, жабдықтау, делдалдық, сыртқы экономикалық ұйымдарға төленген үстеме баға (үстемеақы), комиссиялық сыйақылар, тауар биржасы қызметінің құны, кеден бажы, бөгде ұйымдардың және кәсіпорынның қызметкерлері болып табылмайтын жеке тұлғалардың күштерімен жүзеге асырылатын тасымалдауға, сақтауға және жеткізуге жұмсалатын шығыстары қоса қалыптасады.

Шикізат және материалдар және сатып алынған жартылай дайын өнімдер, жиынтықтаушы бұйымдар сырттан сатып алынған шикізат және материалдардың құны, өңдеуге, монтаждауға жұмсалатын көліктік-дайындау шығыстарын, сатып алынған бұйым және жартылай дайын өнім, сондай-ақ қалыпты технологиялық процесті қамтамасыз ету үшін өнімді дайындау процесінде пайдаланылатын барлық материалдар және қызмет көрсетуді ескере отырып көрсетіледі.

Отын - технологиялық мақсаттарға, энергияның барлық түрлерін өндіруге, үйлерді жылытуға, көлік кәсіпорындары орындаған өндіріске қызмет көрсету бойынша көлік жұмыстарына жұмсалатын, шеттен сатып алынған және де кәсіпорынның өзімен өндірілген отынның барлық түрлерінің құны.

Энергия - кәсіпорынның технологиялық, энергетикалық, қозғалтқыштық және басқа да өндірістік мұқтаждарына жұмсалатын сатып алынған энергияның барлық түрлерінің құны.

3. Термины и определения, используемые в форме

Незавершенное производство (строительство, полуфабрикаты, инструменты, приспособления собственной выработки) - продукция, не прошедшая всех стадий, предусмотренных технологическим процессом и находящаяся в процессе производства (детали и полуфабрикаты на всех стадиях производственного процесса; изготовленные, но не полностью укомплектованные). Незавершенное строительство и незаконченный капитальный ремонт также относятся к незавершенному производству, если они производятся без контракта с заказчиком, и если за них не поступил платеж.

Доход от реализации продукции и оказания услуг - сумма полученного и подлежащего к получению дохода за минусом налога на добавленную стоимость, акцизов, а также стоимости возвращенных товаров, скидки с продаж и скидки с цены, представленных покупателю.

Расходы – уменьшение экономических выгод в течение отчетного периода в форме оттока или уменьшения активов или возникновения обязательств, которые приводят к уменьшению капитала, отличному от уменьшения, связанного с распределением лицам, участвующим в капитале.

Производственные расходы - затраты, формирующие себестоимость произведенной продукции и оказанных услуг основного и вторичного видов деятельности.

Непроизводственные расходы - расходы периода, которые включают расходы по реализации продукции и оказанию услуг, административные расходы, расходы на финансирование и прочие расходы.

Материальные затраты - стоимость материальных ресурсов, сформированная исходя из цены их приобретения (без учета НДС, акцизов), включая наценки (надбавки), комиссионные вознаграждения, уплаченные снабженческим, посредническим, внешнеэкономическим организациям, стоимость услуг товарных бирж, таможенные пошлины, расходы на транспортировку, хранение и доставку, осуществляемые силами сторонних организаций и физических лиц, не являющихся персоналом предприятия.

Сырье и материалы; покупные полуфабрикаты и комплектующие изделия - стоимость всех материалов, используемых в процессе изготовления продукции и оказания услуг, с учетом транспортно-заготовительных расходов.

Топливо - стоимость всех видов топлива, как приобретенного со стороны, так и выработанного самим предприятием, расходуемого на технологические цели, выработку всех видов энергии, отопление зданий, транспортные работы по обслуживанию производства, выполненные транспортом предприятия.

Энергия - стоимость всех видов покупной энергии, расходуемой на технологические, энергетические, двигательные и другие производственные нужды субъекта.

Фонд заработной платы работников - начисленные суммарные денежные средства организации для оплаты труда работников в денежной и натуральной форме (должностные оклады (тарифные ставки), доплаты, надбавки, премии и иные выплаты стимулирующего и компенсирующего характера), с учетом налогов и других удержаний (подходный налог, обязательные пенсионные взносы) в соответствии с законодательством РК и независимо от источника их финансирования и срока фактических выплат.

Денежные пособия работникам за счет средств предприятия – компенсации, выплачиваемые в результате ликвидации организации, сокращения численности или штата работников, материальная помощь, оказываемая работнику в разовом порядке (свадьба, рождение ребенка и т.д.), социальные пособия по временной нетрудоспособности (общие заболевания, беременность и роды, усыновление или удочерение и т.д.), выплаты работнику в возмещение вреда, причиненного увечьем или иным повреждением здоровья по вине работодателя (при отсутствии страхового возмещения).

3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар

Қызметкерлердің жалақы қоры – Қазақстан Республикасының заңнамаларына сәйкес салықтар мен басқа ұсталынуларды (табыс салығын міндетті зейнетақы жарналарын) ескере отырып және қаржыландыру көзі мен нақты төлем мерзіміне қарамастан ақшалай және заттай нысанда (лауазымдық қызметкерлер (тарифтік мөлшерлемелер), үстеме ақылар, қосымша ақылар, сыйақылар мен ынталандырушы және өтемілік сипаттағы өзге төлемдер) қызметкерлердің еңбек ақысын төлеу үшін ұйымның есептелген ақшалай жиынтық қаражаттары.

Кәсіпорын қаражаты есебінен қызметкерлерге ақшалай жәрдемақы – ұйымның жойылуымен, қызметкерлер санының немесе штатының қысқаруымен байланысты өтемақылар, бір жолғы материалдық жәрдем (үйлену, бала туу және т.б.), уақытша еңбекке қабілетсіздік туралы өтемақысы (жалпы аурулар, жүктілік және бала туу, бала асырап алу), жұмыскерге жұмысберуші кінәсінен денсаулықтың зақымдануын өтеуге төлемдері (сақтандыру өтеуі жоқ болғанда).

Өтелім - активтің пайдалы қолдану мерзімі ішінде болатын, активті сатып алу құнының өнімнің өзіндік құнына немесе шығысқа бірте-бірте көшу үрдісі.

Ғылыми-зерттеу және тәжірибе-конструкторлық жұмыстарға арналған шығыстар - жаңа өнімдерді, қызметтерді және оларды өндіру әдістерін, жаңа өндірістік процестерді зерттеу және әзірлеу; технологиялық инновациялармен байланысты машиналар мен жабдықты сатып алу; жаңа технологияларды (патенттер беруге құқық, өнертабыстарды, өнеркәсіптік үлгілерді, тиімді модельдерді пайдалануға берілетін лицензиялар) сатып алу; бағдарламалық құралдарды сатып алу; өндірістік жобалау, жаңа өнімдерді шығаруға арналған өндірісті дайындаудың басқа түрлері, жаңа қызметтер немесе оларды өндіру әдістерін енгізу; инновациямен байланысты персоналды оқыту және дайындау; маркетингтік зерттеулер; технологиялық инновацияларға байланысты өзге де шығындар.

Қайта сату үшін сатылып алынған тауарлады өткізуден түскен кіріс - өткізу үшін алынған тауардың сатымдық құны көрсетіледі және сауда операцияларын жүзеге асыратын кәсіпорындар толтырады

Өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны - босатылған (тиелген) дайын өнімнің (тауарлардың, қызметтердің) есепке алынған нақты құны.

Қаржыландырудан түскен кірістер – сыйақы, қаржылық жалға беру пайызын өтеуге, қаржы құралдарының әділ құнының өзгеру шығыстары мен өзге шығыстардан тұрады әділ құнының өзгеруінен табыстар мен өзге қаржыландырудан түскен табыстардан тұрады.

Өзге де кірістер – активтердің істен шығуынан, өтеусіз алынған активтердің, мемлекеттік субсидиялар, құнсыздандудың қалпына келтіру, операциялық жалға беру, биологиялық активтер әділ бағасының өзгеруінің кірістері және өзгелер.

Өнімдерді өткізу мен қызметтерді көрсету бойынша шығыстар - өнімдерді өткізудің және қызмет көрсетудің шығыстары. Оларға: жалақы, өтім бөлімі жұмыскер жалақысынан аударым, меншік сақтандыру шығыстары, іс сапар шығыстары, өтелімдік аударымдар мен жылжымайтын мүлік объектілерін қамтамасыз ету шығыстары, жүкті жіберу пункттеріне дейін тасымалдау, жүк тиеу-түсіру, маркетинг қызмет көрсету бойынша шығыстар жатады.

Өкімшілік шығыстар - өндірістік процестерге байланысты емес басқару және шаруашылық шығыстары көрсетіледі

Қаржыландыруға жұмсалған шығыстар – сыйақы, қаржылық жалға беру пайызын өтеуге, қаржы құралдарының әділ құнының өзгеру шығыстары мен өзге шығыстардан тұрады.

Өзге де шығыстар кәдімгі қызмет барысында туындайтын процеске байланысты емес өзге де өндірістік емес шығыстар көрсетіледі, олар активтің істен шығуы мен құнсыздандуы, курстық айырма, резервтің жасалуы мен үмітсіз міндеттердің жоюлуы, операциялық жалға беру шығыстары, биологиялық активтер әділ бағасының өзгеруінің шығыстары және т.б.

Шығысқа жатқызылатын салықтар мен басқа да төленетін міндетті төлемдер - өнімнің (жұмыстардың, қызмет көрсетулердің) өзіндік құнына қосылатынына немесе қосылмайтынына қарамастан, есепке алуларды шегергендегі бюджетке аударуға есептелінген салық төлемдерінің және нақты аударымдардың сомасы көрсетіледі.

3. Термины и определения, используемые в форме

Амортизация – процесс постепенного переноса стоимости приобретенного актива на себестоимость продукции или на расходы, который происходит в течение срока полезного использования актива.

Расходы на научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы - исследования и разработки новых продуктов, услуг и методов их производства (передачи), новых производственных процессов, связанных с технологическими инновациями; приобретение новых технологий (права на патенты, лицензии на использование изобретений, промышленных образцов, полезных моделей), приобретение программных средств; производственное проектирование, другие виды подготовки производства для выпуска новых продуктов, внедрение новых услуг или методов их производства (передачи); обучение и подготовка персонала, связанные с инновациями; маркетинговые исследования; прочие затраты на технологические инновации.

Доход от реализации товаров, приобретенных для перепродажи – отражается покупная стоимость товаров, приобретенных для реализации и заполняется предприятиями, занимающейся торговой деятельности.

Себестоимость реализованной продукции и оказанных услуг - фактическая себестоимость отпущенной (отгруженной) готовой продукции (работ, услуг).

Доходы от финансирования - доходы по вознаграждениям, по дивидендам, от финансовой аренды, от операций с инвестициями в недвижимость, от изменения справедливой стоимости финансовых инструментов и прочие доходы от финансирования.

Прочие доходы - доходы от выбытия активов, от безвозмездно полученных активов, от государственных субсидий, от восстановления убытка от обесценения, от курсовой разницы, от операционной аренды, от изменения справедливой стоимости биологических активов и прочие.

Расходы по реализации продукции и оказанию услуг - расходы, связанные с реализацией продукции и оказанием услуг. К ним относятся: заработная плата и отчисления от заработной платы работников отдела сбыта, расходы по страхованию собственности, командировочные расходы, амортизационные отчисления и расходы по содержанию объектов недвижимости, транспортировка грузов до пункта отправления, погрузочно-разгрузочные работы; расходы на маркетинговые услуги и другие аналогичные расходы.

Административные расходы - управленческие и хозяйственные расходы, не связанные с производственным процессом.

Расходы на финансирование – расходы по вознаграждениям, на выплату процентов по финансовой аренде, расходы от изменения справедливой стоимости финансовых инструментов и прочие расходы на финансирование.

Прочие расходы - прочие непроизводственные расходы, которые возникают независимо от процесса обычной деятельности: выбытие и обесценение активов, курсовая разница, создание резерва и списание безнадежных требований, расходы по операционной аренде, расходы от изменения справедливой стоимости биологических активов и др.

Налоги и другие обязательные платежи, относимые на расходы - суммы начисленных к перечислению в бюджет налоговых платежей за вычетом зачетов, вне зависимости от того, включаются они в себестоимость продукции (работ, услуг) или нет, и суммы фактических отчислений.

Расходы по корпоративному подоходному налогу - расходы по корпоративному подоходному налогу, определяемые в соответствии с действующим Налоговым законодательством.

Активы - ресурсы, контролируемые организацией в результате прошлых событий, от которых ожидается получение будущих экономических выгод.

3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар -табыстың қолданыстағы мөлшерлемесімен анықталатын корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар көрсетіледі.

Активтер - ұйымдардың өткен оқиғалар нәтижесінде бақылап отырған, болашақта экономикалық пайда алуы күтілетін ресурстары.

Қорлар – қызмет көрсетілгенде немесе сату үшін өндірістік процесінде қолдануға бағытталған кәсіпорынның қысқа мерзімді активтері,

Дебиторлық берешек – жеке және заңды тұлғалардан, кәсіпорынға олармен шаруашылықтық өзара қатынасының қорытындысында тиіс борыштар сомасы. Оның ішіне жөнелтілген өнім, орындалған жұмыстар мен көрсетілген қызметтер үшін борыштар кіреді.

Міндеттеме - өткен оқиғалардан туындайтын жеке кәсіпкердің немесе ұйымның бар міндеті, оны реттеу экономикалық пайданы қамтитын ресурстарды істен шығаруға әкеп соқтырады.

Ақша қозғалысы – ақшаның мерзімде түсуі және істен шығуы көрсетіледі, операциялық қызметтері, инвестициялық қызметтері және қаржы қызметтері бойынша сыныпталады.

Операциялық қызметтен ақшалай қаражаттарының қозғалысы - операциялық қызмет есебінен таза пайданы қалыптастырған операциялардан ақшалай қаражаттары көрсетіледі:

- тауар сатудан және қызметтер көрсетуден ақшалай түсімдері
 - лицензиямен қолдану құқығын көрсетуден, қаламақы, комиссиялық сыйақылар мен басқа табыстаран ақшалай түсімдері
 - тауар мен қызметтер жеткізушілеріне ақшалай төлемдері
 - жұмыскерлерге ақшалай төлемдер
- Инвестициялық қызметтен ақшалай қаражаттарының қозғалысы – ақша эквиваленттеріне жатпайтын, айналымдық емес активтер мен басқа инвестицияларды сатып алынған және сатылған ақша ағымдары көрсетіледі:
- мүлік, машиналар мен жабдықтар, айналымдық емес активтерді сатып алумен байланысты ақшалай, сондай-ақ әзірлеме мен жеке құрылысқа жұмсалған капиталдандырылған шығындармен байланысты төлемдер;
 - негізгі құрал-жабдықтарды, материалдық емес активтерді және басқа айналымдық емес активтерді сатудан түскен ақшалай қаражаттары;
 - акционерлік капитал мен қарыздық құралдарға, кәсіпорынның бірлескен қызметіне қатысу үлестеріне қатысты ақшалай қаражаттардың төлемдері мен түсімдері;
 - басқа кәсіпорындарға көрсетілген ақшалай несиелер, және осы несиелерді өтеумен байланысты ақшалай қаражаттардың түсімі;

Қаржы қызметінен ақшалай қаражаттарының қозғалысы – инвесторлар мен кредиторлардан ақша тарту операцияларынан ақшалай қаражаттарын алу және жаратулары көрсетіледі, яғни қарыз қаражаттары мен меншіктік капиталмен байланысты операциялар:

- акция шығаруынан немесе өзге акционерлік аспаптарынан ақшалай қаражаттардың түсімі
- қарыздық міндеттемелерді шығарудан, кредиттер мен басқа қысқа не ұзақ мерзімді қарыз алудан ақшалай қаражаттардың түсімі;
- акционерлерге кәсіпорын акцияларын сатып алумен байланысты ақшалай төлемдері;
- қарыз ақшалай қаражаттарды қайтарумен байланысты ақшалай төлемдер;
- жалгердің қаржылық лизингіне қатысты бар қаржылық міндеттемелердің азаю есебіне ақшалай төлемдері;

Шетелдік валютадағы операцияларынан ақшалай қаражаттарының қозғалысы – тек операция жүзеге асырылған күнінің рыноктық валюта ауыстыру курсы қолданып, теңгеге аударылған шетелдік валютадағы операциялардан ақшалай қаражаттардың қозғалысы көрсетіледі.

Бұл жердегі шетелдік валютадағы операциялар - шетелдік валютадағы төлемдер, сондай-ақ шетелдік валютада жасалатын мәмілелер болып саналады:

3. Термины и определения, используемые в форме

Запасы - краткосрочные активы предприятия, предназначенные для использования в производственном процессе, при предоставлении услуг или для продажи.

Дебиторская задолженность - сумма долгов, причитающаяся предприятию, от юридических или физических лиц в итоге хозяйственных взаимоотношений с ними. Включает в себя долги за отгруженную продукцию, выполненные работы и оказанные услуги.

Обязательство – существующая обязанность индивидуального предпринимателя или организации, возникающая из прошлых событий, урегулирование которой приведет к выбытию ресурсов, содержащих экономические выгоды.

Движение денег – поступление (выбытие) денег за период, классифицирующееся по операционной, инвестиционной и финансовой деятельности.

Движение денег от операционной деятельности - денежные средства от следующих операций, которые сформировали чистую прибыль за счет операционной деятельности:

- от продажи товаров и оказания услуг;
- от предоставления прав пользования лицензиями, гонораров, комиссионных вознаграждений и иных доходов;
- выплаты поставщикам товаров и услуг;
- выплаты работникам.

Движение денег от инвестиционной деятельности - денежные потоки от приобретения и продажи внеоборотных активов и других инвестиций, не относящихся к денежным эквивалентам:

- приобретение имущества, машин и оборудования, нематериальных и прочих внеоборотных активов, а также платежи, связанные с капитализируемыми расходами на разработки и на собственное строительство;
- продажа основных средств, нематериальных активов и других внеоборотных активов;
- платежи и поступления денежных средств, относящиеся к акционерному капиталу и долговым инструментам, долям участия в совместной деятельности предприятий;
- денежные ссуды, представленные другим предприятиям и поступление денежных средств, связанные с погашением таких ссуд.

Движение денег от финансовой деятельности - получение и расходование денежных средств от операций по привлечению денег от инвесторов и кредиторов, т.е. операций, связанных с заемными средствами и собственным капиталом:

- поступление денежных средств от выпуска акций или иных акционерных инструментов;
- поступление денежных средств от выпуска долговых обязательств, кредитов и других кратко- или долгосрочных заимствований;
- денежные платежи акционерам в связи с приобретением или выкупом акций предприятия;
- денежные платежи, связанные с возвратом заемных денежных средств;
- денежные платежи арендатора в счет уменьшения существующих финансовых обязательств, относящихся к финансовому лизингу.

Движение денег от операций в иностранной валюте - движение денежных средств от операций в иностранной валюте, пересчитанное в тенге с применением рыночного курса обмена валют на дату совершения операций.

Под операциями в иностранной валюте понимаются платежи в иностранной валюте, а также сделки, совершаемые в иностранной валюте:

- покупка или продажа активов, стоимость которых выражена в иностранной валюте;
 - получение или предоставление займов, по которым суммы к оплате или получению установлены в иностранной валюте;
 - приобретение или реализация активов, принятие на себя или погашение обязательств, выраженных в иностранной валюте.
- Кроме того, к операциям в иностранной валюте следует относить осуществление платежей в национальной валюте по операциям с привязкой к иностранной валюте.

3. Нысанда қолданылатын терминдер мен анықтамалар

- құны шетелдік валютада ернектелген активтерді сатып алғанда немесе сатқанда;
- төлем немесе алу сомасы шетелдік валютада орнатылған қарыздарды алғанда немесе бергенде;
- активтерді сатып алғанда немесе өткізгенде, міндеттемелерді өз басына алу немесе өтеу шетел валютасында ернектелген.

Одан басқа, шетелдік валютадағы операцияларға шетелдік валютасына байлаулы операциялар бойынша ұлттық валютадағы төлемдердің жасалуын жатқызу керек.

Айқындама – есепті күніне түпкілікті валюта айырбастау курсын қолданып теңгені қайта саналған, шетелдік валютада ернектелген, активтер мен міндеттемелер бойынша жалпы позициясы көрсетіледі.

Негізгі құрал-жабдықтар – бұл материалдық активтер, оларды:

- 1) субъекті тауарларды немесе қызметтерді өндіруде немесе жеткізуде пайдалану үшін, басқа тұлғаларға жалға беру үшін немесе өкімшілік мақсаттары үшін ұстайды;
- 2) бір кезеңнен астам пайдалану ұйғарылады.

Негізгі қорлардың өтелімі – бұл пайдалы қолдану мерзімі ішінде активтің амортизациялық құнының шығыстарына жүйелі түрде бөлу.

Бастапқы құн – бұл негізгі құрал-жабдықтарды құру немесе сатып алу үшін нақты жұмсалған шығындар құны, оған төленген, өтелмейтін салықтар мен алымдар қосылады, сондай-ақ жеткізуге, құрастыруға, орнатуға, іске қосуға жіберілген шығындар және өз міндетіне сай пайдалану үшін негізгі құрал-жабдықтарды жұмыс жағдайына келтіруге тікелей байланысты кез-келген басқа да шығыстар, сондай-ақ белгілі күнге негізгі құрал-жабдықтардың қолданыстағы рыноктық бағасы бойынша құны.

Баланстық құн – бұл активтің барлық жинақталған амортизациясының сомасын есептен шығарғаннан кейін осы актив баланста деп танылатын сома.

Үй - тұрақты негізде салынған объект, ол көтеретін және қалқалайтын немесе үйлескен (көтеретін және қалқалайтын) конструкциялардан тұрады, объектінің тұрғызылған мақсатына орай адамдардың тұруына немесе малдардың паналауына, заттарды сақтауға арналған.

Тұрғын үй: Тек қана немесе негізінен адамдардың тұруына арналған; жалпы пайдалы алаңның ең кемінде жартысы тұрғындық мақсатта пайдаланылады. Егер жалпы пайдалы алаңның жартысынан азы тұрғындық мақсат үшін пайдаланылса, үй оның мақсатты дизайнына сәйкес тұрғын емес деп саналады.

Тұрғын емес үй: Тек қана немесе негізінен тұрғыннан басқа мақсаттарға арналған. Егер жалпы пайдалы алаңның ең кемінде жартысы тұрғындық мақсат үшін пайдаланылса, үй тұрғындық деп саналады.

Ғимараттар: Инженерлік-құрылыстық объект (үйден басқа), олар өндіріс процесін еңбек құралының өзгеруіне байланысы жоқ түрлі техникалық функцияларды немесе түрлі өндірістік емес функцияларды атқару жолымен орындау үшін қажетті жағдайлар жасауға арналған.

Машиналар мен жабдықтар: Энергияны, материалдар мен ақпараттарды жаңғыртатын құралдар. Негізгі (басым) мақсатына орай машиналар мен жабдықтар түрлі санаттарға бөлінеді.

Биологиялық актив – жануар немесе өсімдік.

Материалдық емес актив – бұл басқа тараптарға жалға беру мақсатында немесе өкімшілік мақсаттарында тауарларды немесе қызметтерді өндіруде немесе жеткізуде пайдалану үшін ұсталатын физикалық нысаны жоқ бірегейлендірілген ақшалай емес актив.

3. Термины и определения, используемые в форме

Позиция – валовая позиция по активам и обязательствам, выраженным в иностранной валюте, пересчитанная в тенге с применением конечного курса обмена валют на отчетную дату.

Основные средства – это материальные активы, которые:

- 1) удерживаются субъектом для использования в производстве или поставке товаров (услуг), для сдачи в аренду другим лицам или для административных целей;
- 2) предполагается использовать в течение более чем одного периода.

Амортизация основных фондов – это систематическое распределение на расходы амортизируемой стоимости актива на протяжении срока его полезного использования.

Первоначальная стоимость - это стоимость фактически произведенных затрат по возведению или приобретению основных средств, включая уплаченные, невозмещаемые налоги и сборы, а также затраты по доставке, монтажу, установке, пуску в эксплуатацию и любые другие расходы, непосредственно связанные с приведением актива в рабочее состояние для его использования по назначению, а также стоимость основных средств по действующим рыночным ценам на определенную дату.

Балансовая стоимость – это сумма, по которой актив признается в балансе после вычета суммы всей накопленной амортизации данного актива.

Здание – построенный на постоянной основе объект, состоящий из несущих и ограждающих или совмещенных (несущих и ограждающих) конструкций, предназначенный для проживания, пребывания людей или животных, хранения предметов в зависимости от функционального назначения объекта.

Жилое здание - исключительно или главным образом предназначенное для жилищных целей; как минимум половина общей полезной площади используется для жилых целей. Если менее, чем половина общей полезной площади используется для жилых целей, здание классифицируется как нежилое здание, в соответствии с его целевым дизайном.

Нежилое здание - исключительно или главным образом предназначенное не для жилых целей. Если как минимум половина общей полезной площади используется для жилых целей, здание классифицируется как жилое.

Сооружения - инженерно-строительный объект (кроме здания), назначением которого является создание условий, необходимых для осуществления процесса производства путем выполнения тех или иных технических функций, не связанных с изменением предмета труда, или для осуществления различных производственных функций.

Машины и оборудование - устройства, преобразующие энергию, материалы и информацию. В зависимости от основного (преобладающего) назначения машины и оборудование делятся на различные категории.

Биологический актив – животное или растение.

Нематериальный актив – это идентифицируемый неденежный актив, не имеющий физической формы, удерживаемый для использования в производстве или поставке товаров или услуг, в целях сдачи в аренду другим сторонам или в административных целях.

4. Әдіснамалық түсініктемелер

Қосалқы қызмет түрлері бөліністерін толтырғанда ұяларда қызмет түрінің 5-таңбалық кодын көрсету қажет. Статистикалық есептерде «түзетпе» ұғымы қолданылмайды, сондықтан осындай жағдайлар туындаған кезде сторнолық жазбасы нақты шоттардың дебеттік немесе кредиттік айналымдарының өсуі (азаяуы) ретінде тұлғалануы керек. Өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтердің көлемі өткізілген дайын өнімнің және көрсетілген қызметтердің көлемі (алып-сату үшін тауарлардың құнысыз, ҚҚС-сыз, акцизсіз және оларға теңестірілген баж алымдарының есебінсіз), кәсіпорынның ішінде пайдаланылған өнім және көрсетілген қызмет, қорлардың өзгеруі, қоймалардағы және сатуға арналған дайын өнімнің (тауардың) қорының өзгеруі, аяқталмаған өндірістің, құрылыстардың, жартылай дайын өнімдердің, құралдардың қалдықтарының өсуі (+) немесе азаюы (-) жиынтығын құрайды. Өндірістік кәсіпорындар үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызмет көлемдері тапсырыс берушінің шикізатынан өндірілген өнім құны мен зауыт ішіндегі айналымдық құнынан құралады. Сауда қызметімен айналысатын кәсіпорындар өткізуден түскен табыс пен тауарларды сатып алуға жұмсалған шығыстардың арасындағы айырмашылықтары өндірілген өнімнің және көрсетілген қызметтің көлемі болып табылады. Тауарларды сатып алынған тауарлардың құнына тең немесе төмен бағада өткізілген жағдайда, сауда қызметі бойынша өндірілген өнімнің және көрсетілген қызметтің көлемі айналым шығындар шамасына тең болады, оларды басқа шығындар есебінде бөліп көрсеткен жөн. Айырбастау орындары үшін валютаны сату мен сатып алу құнының арасындағы айырмашылығы өндірілген өнімнің және көрсетілген қызметтің көлемі болып табылады. Алаңдар мен жабдықтарды жалға берумен айналысатын кәсіпорындар жалдан түскен табыстан жалға берілген жабдықтарды ұстап тұруға кеткен шығыны шегерілген өндірілген өнімнің және көрсетілген қызметтердің көлемі болып табылады. Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары, мейрамханалар үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызмет көлемі дайын тамақты қоса есептелінген тауар айналымына тең. Барда және мейрамханаларда сатылған сусындар мен өнімдер материалдық шығындар болып есептеледі және олар өндірілген өнімнің көлеміне кіреді. Қонақ үйлердің өндірілген өнімі мен көрсетілген қызмет түрлеріне мейрамханалық қызметті қоса ұсынылған қызмет түрлерінің кірісі жатады. Қаржы делдалдары (МКҰ, кредиттік серіктестер, ломбардтар, басқалар) үшін өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтер көлемі қаржы делдалдарының меншікті табысынан (өзінің меншікті құрал-жабдықтарын инвестициялау арқылы алған таза табыстан басқа) кредиторларға төленген пайыздардың айырмасы жанама есептелінген қызметтің көлемі жатады. Өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кірісті сауда қызметімен айналысатын мекемелер өткізілген тауарды сатып алынған құнымен есептеп көрсетеді. Жалпы пайда өнімдерді өткізу мен қызметтер көрсетуден түскен кіріс пен өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құнының арасындағы айырмашылық ретінде анықталады. Салық салынғанға дейінгі пайда (залал) жалпы пайдаға қаржыландырудан кірістерді қосқанда, өзге де кірістерді қосып, өнімдерді өткізу мен қызметтерді көрсету бойынша шығыстар алынғанда, қаржыландырудан шығыстарды алғанда, өзге де шығыстарды алғанда анықталады. Жиынтық пайда (залал) – бұл салық салынғанға дейінгі пайда (залал) мен корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстардың айырмасы. Операциялық, инвестициялық, қаржылық қызметінен ақшалай қаражаттардың таза сомасы – бұл операциялық, инвестициялық, қаржылық қызметтерінен ақшалай қаражаттарының түсімімен шығуының айырмасы. Шетелдік валютасындағы таза позиция – шетелдік валютасындағы активтер мен шетелдік валютасындағы міндеттемелер айырмасына тең.

5. Арифметика-логикалық бақылау

1-бөлім
4-жол = 1-3 жолдар қосындысына
5-жол ≤ 4-жол
1.2- бөлім
4- жол= 1-жол + 2-жол – 3-жол
2.1- бөлім
1-жол= 2-3 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
2.2- бөлім
4-8 жолдар сомасы = 3 жол 2.1 - бөлімінде тиісті баған бойынша

4. Методологические пояснения

При заполнении показателей в разрезе вторичных видов деятельности указать в ячейках 5-значный код вида деятельности (по ОКЭД). В статистических отчетах не используется понятие «сторно», поэтому при возникновении таких ситуаций сторнировочная запись должна быть выражена как увеличение (уменьшение) дебетовых или кредитовых оборотов конкретных счетов. Объем произведенной продукции и оказанных услуг определяется суммированием объема реализованной продукции и оказанных услуг (без учета стоимости товаров, купленных для перепродажи, НДС, акцизов), продукции и оказанных услуг, использованных внутри предприятия, изменения запасов готовой продукции, находящихся на складах и предназначенных для продажи, прироста (уменьшения) остатка незавершенного производства и строительства. Для промышленных предприятий объем произведенной продукции и оказанных услуг приводится с учетом стоимости продукции, произведенной из давальческого сырья, и стоимости внутривзаводского оборота. Для предприятий, занимающихся торговой деятельностью объемом произведенной продукции и оказанных услуг является разница между доходом от реализации товаров и расходами на приобретение товаров. В случае реализации товаров по цене, равной или ниже стоимости приобретенных товаров, объем произведенной продукции и оказанных услуг по торговой деятельности будет равен величине издержек обращения. Для обменных пунктов объемом произведенной продукции и оказанных услуг является разница между стоимостью продажи и покупки валюты. Для предприятий, занимающихся сдачей в аренду площадей и оборудования объемом произведенной продукции и оказанных услуг является разница между доходом от аренды и затратами на содержание сдаваемых в аренду средств. Для предприятий общественного питания, ресторанов объем произведенной продукции и оказанных услуг приравнивается к его товарообороту, включая поставку готовой пищи. При этом проданные напитки и продукты являются материальными затратами и включаются в объем произведенной продукции. Для гостиниц объемом произведенной продукции и оказанных услуг является доход от предоставления гостиничных услуг, включая услуги ресторанов. Объемом произведенной продукции и оказанных услуг финансового посредничества (МКО, кредитные товарищества, ломбарды, другие) является стоимость услуг, определяющаяся косвенным путем как разница между доходами от собственности, полученными финансовыми посредниками (за исключением чистого дохода, полученного от инвестирования их собственных средств), и процентами, выплаченными их кредиторам. Доход от реализации продукции и оказания услуг для предприятий, занимающихся торговой деятельностью отражается с учетом покупной стоимости реализованных товаров. Валовая прибыль определяется как разница дохода от реализации продукции и оказания услуг и себестоимости реализованной продукции и оказанных услуг. Прибыль (убыток) до налогообложения определяется как разница между суммой валовой прибыли, доходов от финансирования, прочих доходов и суммой расходов по реализации продукции и оказанию услуг, расходов на финансирование, прочих расходов. Итоговая прибыль (убыток) определяется как разница между прибылью (убытком) до налогообложения и расходами по корпоративному подоходному налогу. Чистая сумма денежных средств от операционной, инвестиционной, финансовой деятельности определяется разницей между поступлением и выбытием денежных средств от операционной, инвестиционной, финансовой деятельности. Чистая позиция в иностранной валюте определяется разницей между активами в иностранной валюте и обязательствами в иностранной валюте.

5. Арифметико-логический контроль

1-раздел
строка 4 = сумме строк 1-3
строка 5 ≤ строки 4
1.2-раздел
строка 4= строка 1+ строка 2 – строка 3
2.1-раздел
строка 1= сумме строк 2-3 по всем графам
2.2 раздел
сумма строк 4 - 8 = строке 3 раздела 2.1 по соответствующим графам

5. Арифметика-логикалық бақылау

3-бөлім

- 1-баған= 2-3-бағандар қосындысына барлық жолдар үшін
- 1-жол= 2-6-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 7-жол= 8-9-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 8- жол > 10-жол барлық бағандар үшін
- 12- жол = 13, 14, 15, 18, 19- жолдар қосындысына барлық жолдар үшін
- 16-жол ≤ 15-жол
- 17-жол ≤ 15-жол
- 20-жол= 1, 7, 11, 12-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

4-бөлім

- 1- жол = 1- жол 2- баған 2.1 бөлімінде
- 4-жол= 1-жол – 3-жол
- 11-жол = (4+5+6) жолдар – 7- ж.– 8-ж. – 9- ж.– 10-ж.
- 13-жол= 11-жол – 12-жол

6-бөлім

- 4-жол= 5-10 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 12-жол= 1 - 4, 11 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 19-жол= 13-18 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 20-жол= 12, 19 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 20-жол= 38-жол
- 22-жол ≤ 21-жол барлық бағандар үшін
- 26-жол= 21, 23-25 - жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 28-жол ≤ 27- жол барлық бағандар үшін
- 31-жол= 26, 29-30-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 35-жол= 32- 34 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 36-жол= Σ 26, 31, 35 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

7-бөлім

- 1-баған= 2-3-бағандар қосындысына барлық жолдар үшін
- 1-жол= 2-7 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 8-жол= 9-10, 12-14 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 11-жол ≤ 10- жол барлық бағандар үшін
- 15-жол= 1-жол – 8-жол барлық бағандар үшін
- 16-жол= 17, 20 – 22- жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 17-жол= 18 - 19- жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 23-жол= 24, 27 – 29-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 24-жол= 25 - 26- жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 30-жол= 16-жол – 23-жол барлық бағандар үшін
- 31-жол= 32, 35, 37 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 32-жол= 33-34 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 36-жол ≤ 35- жол барлық бағандар үшін
- 38-жол= 39, 41- 43 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 40-жол ≤ 39- жол барлық бағандар үшін
- 44-жол= 31-жол – 38- жол барлық бағандар үшін
- 45-жол= 15, 30, 44 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

8-бөлім

- 1-баған= 2-5-бағандар қосындысына барлық жолдар үшін
- 1-жол= 2-5 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 6-жол= 7-10 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 11-жол= 1, 6 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 12-жол= 13, 18, 19 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 13-жол= 14+17 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 20-жол= 21, 25-26 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 21-жол= 22-24 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 27-жол= 12, 20 жолдар қосындысына барлық бағандар үшін
- 28-жол=11-жол – 27-жол барлық бағандар үшін

5. Арифметико-логический контроль

3-раздел

- графа 1= сумме граф 2-3 по всем строкам
- строка 1= сумме строк 2-6 по всем графам
- строка 7= сумме строк 8-9 по всем графам
- строка 8 > строка 10 по всем графам
- строка 12= сумме строк 13, 14, 15, 18, 19 по всем графам
- строка 16 ≤ строки 15
- строка 17 ≤ строки 15
- строка 20= сумме строк 1, 7, 11, 12 по всем графам

4-раздел

- строка 1= строка 1, графа 2, раздел 2.1
- строка 4= строка 1 – строка 3
- строка 11 = строк (4+5+6) – стр.7 – стр.8 – стр. 9 – стр. 10
- строка 13 = строка 11 – строка 12

6-раздел

- строка 4= сумме строк 5-10 по всем графам
- строка 12= сумме строк 1- 4, стр.11 по всем графам
- строка 19= сумме строк 13-18 по всем графам
- строка 20= сумме строк 12, 19 по всем графам
- строка 20= строке 38
- строка 22 ≤ строки 21 по всем графам
- строка 26= сумме строк 21, 23-25 по всем графам
- строка 28 ≤ строки 27 по всем графам
- строка 31= сумме строк 26, 29-30 -по всем графам
- строка 35= сумме строк 32-34 по всем графам
- строка 36= сумме строк 26, 31, 35 по всем графам

7-раздел

- графа 1= сумме граф 2-3 по всем строкам
- строка 1= сумме строк 2-7 по всем графам
- строка 8= сумме строк 9-10, стр.12+14 по всем графам
- строка 11 ≤ строки 10 по всем графам
- строка 15= строка 1 – строка 8 по всем графам
- строка 16= сумме строк 17, 20 - 22 по всем графам
- строка 17= сумме строк 18 - 19 по всем графам
- строка 23= сумме строк 24, 27+29 по всем графам
- строка 24= сумме строк 25 -26 по всем графам
- строка 30= строка 16 – строка 23 по всем графам
- строка 31= сумме строк 32, 35, 37 по всем графам
- строка 32= сумме строк 33-34 по всем графам
- строка 36 ≤ строки 35 по всем графам
- строка 38= сумме строк 39, 41- 43 по всем графам
- строка 40 ≤ строки 39 по всем графам
- строка 44= строка 31 – строка 38 по всем графам
- строка 45= сумме строк 15, 30, 44 по всем графам

8-раздел

- графа 1= сумме граф 2-5 по всем строкам
- строка 1= сумме строк 2-5 по всем графам
- строка 6= сумме строк 7-10 по всем графам
- строка 11= сумме строк 1, 6 по всем графам
- строка 12= сумме строк 13, 18, 19 по всем графам
- строка 13= сумме строк 14+17 по всем графам
- строка 20= сумме строк 21, 25+26 по всем графам
- строка 21= сумме строк 22+24 по всем графам
- строка 27= сумме строк 12, 20 по всем графам
- строка 28= строка 11 – строка 27 по всем графам

5. Арифметика-логикалық бақылау

9-бөлім

8-баған= 1-баған + 2-баған + 3 -баған +.4 -баған - 5-баған – 6-баған - 7-баған барлық жолдар үшін

1-жол= 2, 5, 8, 12- жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

2-жол= 3-4-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

5-жол= 6-7-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

8-жол= 9-10-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

11-жол ≤ 10-жол қосындысына барлық бағандар үшін

10-бөлім

1-жол= 2, 5, 8, 12- жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

2-жол= 3-4-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

5-жол= 6-7-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

8-жол= 9-10-жолдар қосындысына барлық бағандар үшін

11-жол ≤ 10-жол қосындысына барлық бағандар үшін

Бөлімдер аралығында

1-жол 2- баған 2.1- бөлімінде = 4-бөлімнің 1-жол.

20-жол 3-баған 3-бөлімінде = 4-бөлімнің 7-10-жолдар қосындысына.

5. Арифметико-логический контроль

9-раздел

графа 8= гр.1 + гр. 2+ гр. 3 + гр.4 – гр.5 – гр.6 – гр.7 по всем строкам

строка 1= сумме строк 2, 5, 8, 12 по всем графам

строка 2= сумме строк 3-4 по всем графам

строка 5= сумме строк 6-7 по всем графам

строка 8= сумме строк 9-10 по всем графам

строка 11 ≤ строки 10 по всем графам

10-раздел

строка 1= сумме строк 2, 5, 8, 12 по всем графам

строка 2= сумме строк 3-4 по всем графам

строка 5= сумме строк 6-7 по всем графам

строка 8= сумме строк 9-10 по всем графам

строка 11 ≤ строки 10 по всем графам

Между разделами

строка 1 по графе 2 раздела 2.1 = строке 1 раздела 4.

строка 20 графа 3 раздел 3 = сумме строк 7 - 10 раздела 4.